

Управління культури Черкаської облдержадміністрації
Обласна універсальна наукова бібліотека
імені Тараса Шевченка

Що? Де?

(Коло читання бібліотекаря)

Черкаси – 2009

Інформаційний бюлетень „Що? Де?” вміщує актуальні публікації на допомогу професійному самовдосконаленню працівників бібліотек.

Бібліотека. Інформація. **Суспільство**

Ашаренкова, Н.Г. Мережа публічних бібліотек України: проблеми оптимізації / Н.Г. Ашаренкова // Бібліотекознавство. Документознавство. Інформація. – 2009. – №1. – С. 26-37.

У статті розкривається динаміка і характер змін в організації мережі публічних бібліотек України у 1990-х рр., аналізується роль місцевих органів влади в оптимізації мережі та її наслідки, прорахунки, допущені в мінімальних соціальних нормативах на мережу публічних бібліотек, характеризується технічний стан їхніх приміщень, окреслюються вимоги до підготовки нормативного документа на мережу загальнодоступних книгозбірень.

Башун, О. Використання нових інформаційних технологій у бібліотеках сільської місцевості Донецької області / О. Башун // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 18-25.

Заступник директора Донецької ОУНБ ім. Крупської зробила аналіз діяльності бібліотек області в питаннях використання інформаційних технологій, навела приклади позитивного досвіду та зупинилась на деяких проблемах, які гальмують процес їх впровадження.

Богущ, Т. Роль публічної бібліотеки в житті пересічного українця: за наслід. дослідж. / Т.Богущ // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 5-9.

ДЗ „Національна парламентська бібліотека України” у 2006 – 2007 рр. у співпраці з Харківською держ. наук. б-кою ім. В. Короленка та рядом обласних книгозбірень провели дослідження „Публічні бібліотеки України в соціально-культурному просторі регіону”. Про результати дослідження йдеться в даній публікації.

Вилегжаніна, Т. Інновації – визначальний фактор розвитку бібліотек України / Т. Вилегжаніна // Бібл. планета. – 2009. – №3. – С. 6-9.

У цій проблемній статті подається визначення, що публічні бібліотеки України перебувають у постійному пошуку сучасних ефективних форм обслуговування користувачів, активному впровадженні нових інформаційних технологій і прагнуть відповідати вимогам часу.

Усе різноманіття бібліотечних інновацій розглядаються в декількох аспектах:

технологічному – орієнтованому на впровадження нових інформаційних технологій при формуванні документально-ресурсної бази бібліотек і системи бібліотечно-інформаційного обслуговування користувачів;

функціонально-змістовному – націленому на розширення змістовного діапазону діяльності бібліотек як інформаційних, культурних і освітніх закладів;

комунікативно-соціальному – пов'язаному з роллю і місцем бібліотеки в житті суспільства.

Кириченко, Г. Вільний доступ до інформації та платні послуги в бібліотеках / Г. Кириченко // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008 р. – С. 42-58.

На засіданні круглого столу було розглянуто питання про доступ користувачів до інформації та впровадження платних послуг, документації, необхідної при наданні платних послуг. Наведено приклади надходження та використання коштів від платних послуг у НПБУ.

Пашкова, В. Використання сучасних інформаційних технологій у публічних бібліотеках України: за матер. дослідж. / В. Пашкова, І. Шевченко, Я. Хіміч // Бібл. форум України. – 2009. – №1. – С. 2-25.

Проаналізовано результати національного дослідження використання в публічних бібліотеках України сучасних інформаційних технологій та стан готовності книгозбірень і фахівців бібліотек до активних дій з інформатизації.

Семилет, Н. Стоит ли спорить об очевидном?! / Наталия Семилет // Бібл. форум України. – 2009. – №3. – С. 8-11.

Автор полемізує про роль бібліотек в сучасному суспільстві, яка значно змінилась у зв'язку з бурхливим розвитком комп'ютерних технологій.

Розколупа, Н. Окремі аспекти управління обласною універсальною науковою бібліотекою та районною централізованою бібліотечною системою: бібліотека у правовому полі / Н. Розколупа // Бібл. планета. – 2009. – №1. – С. 33-35.

В статті дано роз'яснення понять: організація, комунальна організація, комунальний заклад, основні ознаки та умови функціону-

вання ОУНБ та ЦБС як закладу. Про невідповідність Закону України „Про місцеве самоврядування” і „Положення про централізовану бібліотечну систему”, що негативно впливає на функціонування організацій, які перебувають у спільній комунальній власності територіальних громад.

Цуріна, І. Матеріально-технічні ресурси публічних бібліотек для забезпечення обслуговування користувачів / І. Цуріна // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 97-108.

Зроблено аналіз наявності матеріально-технічних ресурсів публічних бібліотек України. Дано характеристику стану забезпечення населення бібліотечним обслуговуванням. Із показників визначено основні: кількість жителів на одну бібліотеку, охоплення населення, кількість читачів на одне читачьке місце та книгозабезпечення. Дано порівняльні таблиці по областях.

Шукайло, Л. Маркетинг и энтузиазм / Лариса Шукайло // Библиотека. – 2009. – №6. – С. 66-67.

Описано досвід Могилівської ОУНБ по впровадженню фандрейзингу – пошуку додаткових ресурсів (людей, обладнання, інформації, засобів і ін.).

Бібліотеки і громадські організації

Вилегжаніна, Т. Діяльність публічної бібліотеки очима громади / Т. Вилегжаніна // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 33-39.

Генеральний директор „ДЗ Національна парламентська бібліотека України” в даній публікації підводить підсумки дослідження „Публічні бібліотеки в соціокультурному просторі регіону” і констатує, що українська громада досить високо оцінює діяльність бібліотек сьогодні. Особливо це стосується сільських книгозбірень.

Раковецька, М. Бібліотека як центр місцевої громади / Марія Раковецька // Бібл. форум України. – 2009. – №2. – С. 28-31.

Авторка ділиться досвідом соціального партнерства бібліотек Рожнятинської ЦБС Івано-Франківської області з різними установами району у справах сім'ї, молоді, дітей, ветеранів, інших.

Фонди

Король, В. Інвентаризація бібліотечних фондів: консультація / В. Король // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 1-4 (додаток №4 / 2008(42)).

Перепелицина, Г. Оцінювання документів, що надійшли до бібліотеки без визначеної вартості / Г. Перепелицина // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 28-29.

Матеріал стане у нагоді тим, хто у своїй роботі стикається з проблемами оцінювання видань, тобто, працівникам відділу комплектування.

Сільські бібліотеки

Богза, Н. Модель сільської бібліотеки: професійне бачення / Надія Богза / Бібл. форум України. – 2008. – №4. – С. 25-28.

Представлено цікавий досвід щодо аналізу стану розвитку сільських бібліотек Миколаївщини, визначення шляхів виходу сільських бібліотек із кризи шляхом розробки і впровадження в життя моделі сучасної сільської бібліотеки.

Богза, Н. Сільська бібліотека і стратегія поступу в майбутнє / Н. Богза // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 26-32.

Директор Миколаївської ОУНБ ім. О. Гмирьова подає розробку стратегії розвитку сільських бібліотек області, навела об'єктивні дані стану бібліотек та заходи, розроблені на виконання виявлених проблем, зокрема затверджено: „Модель публічної (сільської) бібліотеки”, програму „Сільська бібліотека на 2009 – 2011 рр.”.

Мастіпан, О. Сільські бібліотеки України: реальний стан, проблеми, перспективи: за результ. дослідж. / О. Мастіпан // Бібл. планета. – 2009. – №1. – С. 7-11.

В дослідженні дано характеристику фондів, матеріально-технічної бази, кадрів, користувачів, фінансування. Виявлено проблеми та здобутки сільських бібліотек України.

Синиця, Н. Бібліотека-музей: зберігаємо історію територіальної громади / Н. Синиця // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 70-71.

Директор Хмельницької ОУНБ ім. М. Островського ділиться досвідом створення бібліотек-музей в області, наводить приклади основних моментів їх створення та кращої роботи. Допомогу у їх створенні надає обласний краєзнавчий та обласний літературний музей.

Розколупа, Н. Окремі питання організації роботи бібліотеки-клубу і бібліотеки-музею / Н. Розколупа // Бібл. планета. – 2009. – №3. – С. 23-25.

В статті дано пояснення моделей: бібліотека-клуб, бібліотека-музей. Ці питання не вивчалися і не аналізувалися і потребують вирішення на державному рівні.

Робота з читачами

Амельченко, Ю. Процес „Кризи читання” у сучасному світі і діяльність публічних бібліотек Одещини щодо позитивної зміни ситуації / Ю. Амельченко // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 4-8.

В статті директора Одеської ОУНБ ім. М. Грушевського висвітлені проблеми читання та методи їх подолання. Бібліотекою проведено соціологічні дослідження: „Бібліотека: що потрібно сучасному громадянину”, на основі якого рада директорів обласних та центральних бібліотек виробила бібліотечний проект „Читаюча Одещина”.

Бобешко, Л. Використання документально-інформаційних ресурсів у інформаційному забезпеченні користувачів / Любов Бобешко, Оксана Андрєєва // Бібл. форум України. – 2009. – №2. – С. 32-36.

У статті висвітлено досвід роботи Долинської центральної районної бібліотеки Івано-Франківської області з питань інформаційного забезпечення краян. Відзначено позитивний вплив використання як традиційних, так й інтернет-ресурсів на формування культури сучасного користувача.

Буканова, М. Город, который мы... любим?! / Марина Буканова // Библиотека. – 2008. – №7. – С. 70-72.

Організація фотоекспозицій в Новокуйбишевській центральній бібліотеці (Росія) – справа традиційна. Однією з таких резонансних виставок стала фотоекспозиція „Я люблю своє місто?..”

Владова, Т. Публічні бібліотеки регіону як осередки сприяння розвитку і збереженню культур національних і етнічних груп населення / Т. Владова // Бібл. планета. – 2009. – №3. – С. 33-35.

З досвіду роботи Вільшанської ЦБС Кіровоградської області. Розкрито методику роботи бібліотек з національними меншинами, їх співпрацю з районним українсько-болгарським історичним музеєм.

Зайцева, Т. Все вправе знати о праве / Т. Зайцева // Библиотека. – 2008. – №9. – С. 19-20.

Практика показує, що діяльність бібліотеки по правовій просвіті населення буде тим успішнішою, чим більше будуть розвинуті у неї партнерські взаємовідносини, які дозволяють привернути увагу відповідних адміністративних структур і громадських організацій до спільного вирішення проблем, об'єднання ресурсів і зусиль.

Кириллова, Л. Сделай выбор / Л. Кириллова / Библиотека. – 2009. – №3. – С. 56-57.

В статті розкрито досвід Абаканської центральної міської бібліотеки і міського Центру зайнятості населення по спільній проф-орієнтаційній діяльності.

Кириченко, Г. Сучасний читач і бібліотека / Г. Кириченко // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 19-20.

У вересні 2008 р. відбулося засідання круглого столу „Сучасний читач і бібліотека” на базі бібліотек АР Крим (Сімферополь, Євпаторія, Бахчисарай).

У цьому заході взяли участь директори державних та обласних універсальних наукових бібліотек, які обмінялися цікавим досвідом, обговорили спільні проблеми та актуальні питання.

Король, Г. Два храма, что духовностью едины / Галина Король // Библиотека. – 2009. – №3. – С. 30-34.

В статті розкрито роботу бібліотек Кримського району Краснодарського краю у співпраці з російською православною церквою з питання виховання молоді.

Коротеева, Р. Абонемент проводить исследование... / Ритта Коротеева // Библиотека. – 2009. – №5. – С. 51-52.

Які книги читаємо сьогодні ми з вами, чи можемо які-небудь з них назвати „Книгою року”? Свої дослідження, своєрідні рейтинги популярності літератури проводять багато бібліотек і їх підсумки публікуються на сторінках спеціальних видань.

Про своє дослідження „Книга року” в статті головного бібліотекаря абонементу ЦМБ м. Новокузнецьк.

Кудря, Л. Віртуальна книжкова виставка – нова форма популяризації документів / Л. Кудря // Бібл. планета. – 2009. – №1. – С. 37-39.

Застосування сучасних інформаційно-комунікаційних технологій дозволяє впроваджувати нову форму виставкового експонування документів – віртуальну (онлайн, електронну) виставку.

В статті наводяться переваги віртуальної виставки, її можливості.

Лахнова, Р. Артемівська міська бібліотека для дітей: Нові форми роботи / Р. Лахнова // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 33-35.

У своїй повсякденній діяльності книгозбірня використовує традиційні та інноваційні форми роботи.

Одним із таких стали шкільні батьківські збори у бібліотеці.

Протопопова, Е. Библиотечная экскурсия: понятие и виды / Елена Протопопова // Библиотека. – 2008. – №8. – С. 53-55.

В практиці роботи бібліотек використовується така форма роботи з користувачами – реальними та потенційними – як екскурсія. Це додатковий засіб формування іміджу бібліотеки, і один із способів ненав'язливої реклами її діяльності. Дано характеристику поняття видів екскурсій.

Стадник, О. Бібліотека допомагає повірити в себе/ О. Стадник // Бібл. планета. – 2008. – №4. – С. 33.

Директор Мукачівської міської ЦБС Закарпатської обл. ділиться досвідом організації роботи з людьми з обмеженими фізичними можливостями, спільній роботі з структурами, що працюють з інвалідами та місцевою владою.

Степаненко, І. Місія ОУНБ у розвитку діалогу і взаємозбагачення національних культур регіону / І. Степаненко // Сучасний читач і бібліотека: зб. матер. кругл. столу, 15-18 верес. 2008 р., м. Сімферополь. – К., 2008. – С. 79-84.

Директор Запорізької ОУНБ ім. М. Горького розповіла про реалізацію багаторічного проекту „Бібліотека – центр діалогу в поліетнічному суспільстві”, що дозволяє постійно удосконалювати діяльність закладу як центру міжнаціонального культурного спілкування.

Кадри. Підвищення кваліфікації

Богун, Н. У пошуках шляхів покращення іміджу бібліотекаря / Н. Богун // Бібл. планета. – 2009. – №3. – С. 18-20.

Дискусія навколо іміджу бібліотекаря та його сприйняття широкою громадськістю відбувалися неодноразово і, здебільшого, їхнім висновком було одне: бібліотекарі мають ширше проявляти себе, як фахівці в галузі інформації, спеціалісти у сфері культури. У сучасному суспільстві, пронизаному новітніми технологіями і позначеному бурхливим розвитком, не можна уникати нових викликів, їх треба приймати і активно йти вперед.

Бражникова, И. Из уст в уста, из века в век / Инесса Бражникова // Библиотека. – 2009. – №3. – С. 39-40.

В статті підведені підсумки конкурсу „Сама читаюча сім'я”, який проходив в Іркутській області. Мета конкурсу – формування в суспільстві позитивного іміджу читаючої сім'ї.

Гречко, Г. Имиджевые мероприятия в библиотеке для детей как основная часть репутационного менеджмента / Галина Гречко // Бібл. форум України. – 2009. – С. 12-15.

В статті висвітлені теоретичні і практичні аспекти створення позитивного іміджу бібліотеки: використання елементів реклами і паблік рилейшинз.

Журавлева, Т. Не стесняйтесь просить о содействии... / Татьяна Журавлева // Библиотека. – 2009. – №5. – С. 25-26.

Заступник директора Норильської (Росія) міської бібліотеки розповідає про ті заходи, які бібліотека використовує для впровадження задуманого та про участь у різноманітних грантах.

Инькова, Л. Творческая лаборатория: стоит обратить внимание / Людмила Инькова // Библиотека. – 2009. – №6. – С. 62-63.

Зустріч методистів і завідувачів районних бібліотек Пензенської області відбулась для вирішення проблем, об'єднаних широкою темою „Бібліотека – територія творчості”. Ділились досвідом представники бібліотек Москви, Ліпецька, Самари, Саратова, Ульяновська, Республіки Чувашії.

Легезина, З. Мастер-класс от сельских специалистов / Зоя Легезина // Библиотека. – 2008. – №7. – С. 34-35.

Безперервне професійне навчання кадрів в Міжселіщній бібліотеці Коренівського району (Росія) здійснюється протягом року. Його забезпечує система спеціально створених шкіл, семінарів і курсів підвищення кваліфікації: школа творчої майстерності „Шлях до успіху”, цикл спецсемінарів „Разом працюємо, разом відпочиваємо”, школа інформаційного забезпечення „Наші інформації”, профіль-клас для початкуючих бібліотекарів „Опанування майстерності” і ін.

Тарлінська, О. Сучасний бібліотекар: професіонал та особистість: з досвіду роботи бібліотек Запорізької обл. / О. Тарлінська // Бібл. планета. – 2009. – №1. – С. 40-41.

Сьогодні спостерігається значне старіння кадрів, тому проблема залучення, а головне – закріплення, молодих фахівців у бібліотеці дуже важлива.

Для реалізації цього завдання було проведено обласний конкурс молодіжних інноваційних проєктів. Про результати конкурсу в даній статті.

Тлеукеева, Р. Методист – универсал – уникальный специалист / Роза Тлеукеева // Библиотека. – 2009. – №6. – С. 54-57.

У методичній діяльності під впливом соціально-політичних і економічних факторів відбулися значні зміни. Основні завдання методиста: забезпечити адекватне реагування бібліотек на соціальні зміни, стимулювати інноваційні процеси, розвивати творчу ініціативу бібліотекарів, формувати їх професіоналізм. Публікуючи дані роздуми редакція пропонує обговорити поставлені питання в бібліотечних колективах.

Шалиганова, А. Нові стандарти професії / А. Шалиганова // Бібл. форум України. – 2009. – №1. – С. 35-39.

В статті представлено результати віртуальної конференції „Бібліотекар XXI ст.: нові стандарти професії”, узагальнено низку проблем, які потребують вивчення та обґрунтованих рекомендацій.

Шевченко, І. Нові підходи до організації підвищення кваліфікації бібліотекарів: розвиваємо дистанційне навчання / Ірина Шевченко // Бібл. форум України. – 2009. – №3. – С. 32-35.

Навчально-методичні та практичні матеріали

Авраєва, Ю.Б. Методист бібліотеки: формула успіха: науч.-методич. посібник / Ю.Б. Авраєва, Э.С. Очирова. – М.: Либерея – Бибинформ, 2008. – 96 с.

Книга присвячена одній із важливих тем бібліотекознавства – методичній діяльності бібліотек. Розкриваються шляхи становлення методиста як спеціаліста, розглядаються особливості організації праці в методичних відділах бібліотек і примінення інформаційних технологій в окремих напрямках їх роботи.

Визначено погляд бібліотекарів і керівників на образ методиста, висвітлені питання налагодження професійних комунікацій. На цій основі пропонується формула успіху методиста.

Алешин, Л.И. Информационные технологии: учеб. пособие / Л.И. Алешин. – М.: Литера, 2008.

Книга порушує важливі проблеми сучасного інформаційного суспільства – широкомасштабне примінення інформаційних технологій.

Алтухова, Г.А. Основы библиотечного имиджа: учеб.-методич. пособие / Г.А. Алтухова. – М.: Литера, 2008. – 224 с.

Навчальний посібник є однією з перших і вдалих спроб теоретичного осмислення таких сучасних і фундаментальних понять, як „бібліотечний імідж”, „імідж бібліотекаря”. Поряд з цим викладені чіткі практичні рекомендації по створенню іміджу в сучасній бібліотеці.

Шановні бібліотекарі!

Якщо Вас зацікавили певні публікації, а вони відсутні у вашому фонді, маєте змогу замовити оригінал або копію за адресою:

18000 м. Черкаси, вул. Байди-Вишневецького, 8

Науково-методичний відділ ОУНБ імені Тараса Шевченка

або електронною адресою: ounb@library.ck.ua

Матеріал підготувала

Редактор

Відповідальний за випуск

Комп'ютерний набір

Р. Круценко

Г. Круглякова

К. Бугаєнко

Г. Степаненко